

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت کشور - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت دادگستری - سازمان اداری و استخدامی کشور
جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران - بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۳/۳۰ به پیشنهاد سازمان مدیریت بحران کشور (با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و به استناد تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون مدیریت بحران کشور - مصوب ۱۳۹۸ - آیین نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون مدیریت بحران کشور

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- ۱- سازمان: سازمان مدیریت بحران کشور.
  - ۲- قانون: قانون مدیریت بحران کشور - مصوب ۱۳۹۸.
  - ۳- دستگاه های اجرایی: کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) قانون.
  - ۴- کارکنان: کلیه شاغلین دستگاه های اجرایی اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، خرید خدمتی و سایر عناوین مشابه که به موجب قوانین و مقررات مربوط به کارگیری شده یا می شوند.
  - ۵- داوطلب: فردی که داوطلبانه و یا به درخواست سازمان با اختیار و رضایت خود برای ارائه خدمت در مراحل مختلف مدیریت بحران بدون انتظار دستمزد اعلام آمادگی می کند و تحت مدیریت هماهنگ سازمان و نظارت و سازماندهی دستگاه اجرایی ذی ربط یا فرماندهی عملیات پاسخ موضوع ماده (۱۱) قانون نسبت به انجام وظایف محوله اقدام می نماید.
  - ۲- کارکنان و داوطلبانی که در فاصله زمانی اعلام تا خاتمه شرایط اضطراری موضوع ماده (۱۱) قانون، داوطلبانه یا به درخواست سازمان، طبق برنامه عملیات پاسخ دستگاه های ذی ربط که به تأیید سازمان رسیده است، همکاری می کنند و به سبب انجام وظایف محول شده، فوت یا دچار آسیب دیدگی می شوند، مشمول این آیین نامه می باشند و به عنوان فداکار خدمت محسوب می شوند.
  - ۳- به منظور بررسی پرونده های تشکیل شده به درخواست فرد آسیب دیده، وراث قانونی متوفی و یا دستگاه اجرایی ذی ربط، احراز اولیه مصادیق فداکار خدمت و ارجاع پرونده های تأیید شده به

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

کارگروه ملی، در سطح هر استان کارگروه استانی متشکل از مدیر کل مدیریت بحران استان (رییس کمیته)، نماینده فرمانده نیروی انتظامی استان، رییس جمعیت هلال احمر استان، نماینده دادگستری استان، رییس دانشگاه علوم پزشکی استان یا معاون ذی ربط وی به تشخیص وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مدیرکل پزشکی قانونی استان و نماینده دستگاه ذی ربط کارکنان و داوطلبان حسب مورد تشکیل می شود.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه های استانی در اداره کل مدیریت بحران استان مستقر و تحت ریاست مدیرکل مدیریت بحران استان فعالیت خواهند کرد.

تبصره ۲- پزشکی قانونی استان مرجع تخصصی تشخیص علت فوت یا علت و میزان آسیب دیدگی فداکار خدمت می باشد.

ماده ۴- به منظور رسیدگی و تأیید نهایی پرونده های ارجاع شده از استان ها، بررسی درخواست های تجدیدنظر و تأیید نهایی گزارش های استانی مصادیق فداکار خدمت در سطح کشور، کارگروه ملی متشکل از رییس سازمان مدیریت بحران کشور (رییس کمیته ملی)، دبیرکل جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، معاون ذی ربط فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا)، معاون ذی ربط وزارت دادگستری و رییس سازمان پزشکی قانونی کشور و معاون مربوط دستگاه ذی ربط کارکنان و داوطلبان حسب مورد تشکیل می شود.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه ملی در سازمان مستقر است و تحت مدیریت رییس سازمان فعالیت خواهد نمود.

تبصره ۲- در مواردی که کارگروه ملی ضروری بداند، می تواند نظر سازمان پزشکی قانونی کشور را نیز در خصوص گزارش علت فوت یا علت و میزان آسیب دیدگی اخذ نماید.

ماده ۵- جلسه کارگروه استانی پس از پایان شرایط اضطراری با اعلام گزارش و دریافت تقاضا، به تشخیص مدیرکل مدیریت بحران استان یا درخواست هریک از دستگاه های اجرایی استانی ذی ربط تشکیل می شود. کارگروه موظف است ظرف یک ماه از تاریخ دریافت درخواست، بررسی و تصمیم گیری و مصوبات را پس از امضای رییس کارگروه به دبیرخانه کارگروه ملی ارسال کند. کارگروه ملی موظف است ظرف دو ماه از ارجاع پرونده های استانی، نتیجه رسیدگی را به کارگروه استانی اعلام نماید. در صورت نیاز به بررسی بیشتر، مدت های یادشده تا یک ماه دیگر قابل تمدید است.

ماده ۶- سازمان موظف است تمهیداتی پیش بینی کند که اطلاعات و مستندات مربوط در مورد کارکنان و داوطلبانی که در میدان عملیات، آسیب دیده و یا فوت می شوند، با حفظ و رعایت محرمانگی ثبت و ضبط شود.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۷- آسیب‌های موضوع این آیین‌نامه به شرح جدول زیر در سه سطح طبقه‌بندی می‌شود:

نوع آسیب	گروه فداکاران خدمت
فوت	گروه (الف)
هر نوع نقص عضو ناشی از صدمه جسمانی و آسیب فیزیکی	گروه (ب)
اختلالات روانی که ممکن است بلافاصله و یا با گذشت زمان پدیدار شود	گروه (ج)

ماده ۸- خدمات و تسهیلات حمایتی به فداکاران خدمت به شرح جدول زیر ارائه می‌شود:

خدمات و تسهیلات قابل ارائه	گروه
۱- پرداخت معادل مبلغ دپه کامل ۲- پرداخت هزینه‌های خاکسپاری در سقف مصوب کارگروه ملی ۳- پرداخت مستمری قانونی به خانواده تحت تکفل	(الف)
۱- پرداخت معادل مبلغ دپه نقص عضو ۲- پرداخت هزینه‌های درمانی و مراقبت‌های پزشکی در سقف مصوب کارگروه ملی ۳- پرداخت کمک‌هزینه پرستاری و مراقبت در منزل، مطابق نظر پزشکی قانونی و در سقف مصوب کارگروه ملی ۴- پرداخت مستمری قانونی در موارد از کارافتادگی	(ب)
۱- پرداخت معادل مبلغ دپه زوال عقل اگر فرد دچار زوال کامل عقل شده باشد. ۲- پرداخت مبلغ معادل ارزش نقصان عقل (بر اساس نظر پزشکی قانونی) اگر فرد دچار نقصان عقل شده باشد. ۳- پرداخت کامل هزینه‌های درمانی و مراقبت‌های پزشکی و بهداشتی در سقف مصوب کارگروه ملی ۴- پرداخت کمک‌هزینه پرستاری و مراقبت در منزل مطابق نظر پزشکی قانونی و در سقف مصوب کارگروه ملی ۵- پرداخت مستمری قانونی در موارد از کارافتادگی	(ج)

تبصره ۱- مبلغ موضوع ردیف (۱) گروه (الف) مطابق با قوانین و مقررات مربوط به ورثه قانونی و مبلغ موضوع ردیف (۱) گروه (ج) به قیمت قانونی پرداخت می‌شود.
تبصره ۲- مستمری قانونی موضوع گروه (الف) تا (ج)، صرفاً شامل آن دسته از فداکاران خدمت می‌شود که فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای هستند و یا پوشش بیمه‌ای آنها فاقد تعهد پرداخت مستمری ناشی از فوت یا از کارافتادگی است.

تبصره ۳- در مورد آن دسته از فداکاران خدمت که تحت پوشش بیمه پایه و تکمیلی هریک از صندوق های بیمه درمان و بازنشستگی می باشند، حسب مورد خود یا خانواده تحت تکفل آنان از خدمات و تسهیلات بیمه همان صندوق های ذی ربط بهره مند خواهند شد و در صورتی که از پرداختی به مشمولین این آیین نامه کمتر باشد، سازمان مابه التفاوت آن را از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) قانون جبران خواهد نمود.

ماده ۹- چنانچه هریک از کارکنان یا داوطلبان حین عملیات پاسخ، مفقود گردند، تا زمان تعیین وضعیت نهایی فرد مبنی بر غایب مفقودالایر بودن وی که طبق قوانین و مقررات مربوط به تأیید مرجع قضایی ذی صلاح می رسد، مستمری موضوع جدول موضوع ماده (۸) حسب مورد به ذی نفعان قانونی وی پرداخت می گردد.

تبصره ۱- در صورت صدور حکم موت فرضی غایب مفقودالایر طبق قوانین و مقررات مربوط، علاوه بر پرداخت مستمری، معادل دیه نیز به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد. چنانچه جسد فرد پیدا شود، علاوه بر موارد فوق، هزینه خاکسپاری نیز به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- در صورتی که فرد پیدا شود و دچار آسیب ناشی از انجام وظیفه حین عملیات پاسخ شده باشد، خدمات و تسهیلات با رعایت مفاد این آیین نامه حسب مورد طبق گروه (ب) و (ج) جدول موضوع ماده (۸) ارایه خواهد شد.

تبصره ۳- در مدت زمانی که فرد مفقود است، دستگاه اجرایی ذی ربط مکلف به پرداخت مستمری به وراث قانونی وی می باشد مگر آنکه فرد مفقود دارای پوشش بیمه ای بوده و طبق مقررات مورد عمل صندوق ذی ربط به سبب مفقودی مشمول دریافت مستمری باشد.

ماده ۱۰- دستگاه های اجرایی می توانند برای کارکنان و داوطلبان متبوع خود متناسب با نیاز به تشخیص بالاترین مقام دستگاه، پوشش های بیمه ای مسئولیت و حوادث بی نام در چهارچوب قوانین مربوط که در آن تعهدات بیمه گر برابر با هزینه های مربوط در این آیین نامه باشد، برای موارد خاص خریداری نمایند. در این صورت خدمات و تسهیلات حمایتی موضوع ماده (۸) این آیین نامه از محل همان بیمه نامه ها تأمین می شود.

ماده ۱۱- سازمان موظف است با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور تمهیداتی فراهم نماید تا میزان مستمری دریافتی مشمولان این آیین نامه که خود یا خانواده ایشان مستحق دریافت مستمری می شوند، بعد از همسان سازی با قانون مدیریت خدمات کشوری، از مبلغ پرداختی به مشمولان قانون مذکور کمتر نباشد. در غیر این صورت، سازمان مابه التفاوت آن را از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) قانون جبران خواهد نمود.

ماده ۱۲- آن دسته از فداکاران خدمت که خدمات برجسته ای در حفظ اموال و نجات جان مردم و کاهش صدمات ناشی از حوادث و سوانح داشته اند، متناسب با سطح خدمات ارایه شده به پیشنهاد

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

استاندار و تأیید رییس سازمان و تصویب وزیر کشور جهت دریافت و بهره‌مندی از نشان‌های موضوع مواد (۱۴) و (۱۵) آیین‌نامه اعطای نشان‌های دولتی، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۲۳۳۴/ت ۳۳۵ هـ مورخ ۱۳۶۹/۸/۳۰ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۱۴۶۸/ت ۳۵۹۱۱ هـ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۶، به مرجع ذی‌ربط معرفی می‌شوند.

ماده ۱۳- سازمان موظف است با همکاری شوراهای اسلامی شهر و روستا و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط تمهیداتی را فراهم نماید که به منظور پاسداشت خدمات فداکاران خدمت و ترویج ارزش‌های فداکاری و ایثار به پیشنهاد کارگروه استانی و تصویب کارگروه ملی برنامه‌های تقدیر از فداکاران خدمت از قبیل نامگذاری معابر، اماکن و فضاهای عمومی در شهرها و روستاها و پیش‌بینی محل دفن مناسب اجرا شود.

ماده ۱۴- جبران خسارات و هزینه‌های پزشکی، غرامت صدمه جسمی، نقص عضو، فوت کارکنان و سایر موارد مشابه قابل پرداخت توسط دستگاه‌های اجرایی حسب وظایف قانونی و یا از محل این آیین‌نامه، صرفاً از یک منبع قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۱۵- اعتبار مورد نیاز اجرای این آیین‌نامه از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) قانون پیش‌بینی و تأمین می‌شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور
ص